

DEZVOLTAREA DURABILĂ - ANALIZA SWOT – A COMUNEI MĂNĂSTIRENI, JUDEȚUL CLUJ

**Simona Margareta BADIU,
Claudia MUREȘAN**

Universitatea de Științe Agricole și Medicină
Veterinară, Cluj-Napoca
e-mail: simonabadiu2005@yahoo.com

The lasting development means assuring a better quality life for everyone, at the present and for the next generations; admitting the fact that economy, the environment and social welfare are interdependent and the fact that an environment affected from a quality point of view will negatively influence, sooner or latter, the economical development and most of all our own personal life quality; assuring the satisfaction of human basic necessities: homes, safe streets, the opportunity of fulfilling oneself through education, information, participation, health and work. All these elements need a robust, healthy economy, capable to create the necessary means of satisfying these needs, both present and future. In the present paper, we propose ourselves the analysis (SWOT Analysis) of the local situation, from the potential investor's point of view in the local economy of the Mănăstireni commune, from Cluj County. Attracting the possible entrepreneurs in different domains will generate professional occupation, increased incomes for the inhabitants, a more efficient allocation of the local resources, new financial resources necessary to put forward new projects of rehabilitation/expansion of physic and social infrastructure, projects of environment protection, of tourism development, for promoting the area etc. The sustainable development is not a detailed plan of action, a formula to be implemented automatically. The solutions are different depending on space, time, values and available resources. The local communities' development process, from the sustainable development perspective, firstly involves the acquaintancy of the necessity to plan the development, to assess correctly the strong and weak points of the communities, of existing or potential risks and opportunities, to influence the priorities for short and long term. A sustainable activity is based on active citizens, participating in community' development. The local initiatives are representing a priority for the local communities, the sustainable development being a challenge and a priority in the same time. A challenge because a community has to be aware to the internal and external evolutions, and to adapt through local actions and initiatives. A priority because the way a community is developing itself can influence its present and future.

Keywords: sustainable development, SWOT Analysis, Mănăstireni village, resources, rural space.

Conceptul de dezvoltare durabilă a fost fundamentat plecându-se de la recunoașterea limitelor creșterii economice. Teoria creșterii economice a fost, în esență, limitată mult timp la științele economice pure, neglijând unele aspecte esențiale ale dezvoltării, cum sunt: relațiile om-natură, societate-mediul, om-societate-politică-tehnologie etc. Noțiunea de dezvoltare durabilă, a fost definită încă din 1991 în cadrul unei noțiuni conjugate dintre Uniunea Internațională de Conservare a Naturii (UICN), Federația Mondială pentru Ocrotirea Naturii și Federația Europeană a Parcurilor Naționale și Naturale. Astfel, “ dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care satisface nevoile prezentului, fără a compromite posibilitățile generațiilor viitoare în satisfacerea propriilor nevoi.” [1]

Dezvoltarea durabilă presupune: un nou rol pentru autoritățile locale și leaderii comunitari; promovarea bunăstării sociale și economice a membrilor comunității și a calității mediului în zonele de rezidență; implicarea și consultarea localnicilor și a formelor de organizare a acestora; dezvoltarea unei viziuni și a unui plan pentru zonă împreună cu comunitatea locală; dezvoltarea și oferirea serviciilor care îmbunătățesc bunăstarea și calitatea vieții locuitorilor în zona de rezidență. În comunități mai mici, cum sunt localitățile rurale, actul decizional este mai direct și implicarea oamenilor poate fi mai eficientă. Totodată degradarea mediului în mediul rural a devenit foarte gravă în ultima perioadă. [2]

MATERIAL ȘI METODĂ

Analiza SWOT s-a elaborat pe baza datelor culese din materialul realizat în cadrul proiectului „Agenda Rurală - O viziune pentru viitor”, implementat de Clubul Ecologic „Transilvania” Cluj-Napoca, în colaborare cu Asociația de Dezvoltare Zonală Huedin, cu sprijinul financiar al World Wide Fund for Nature International (WWF) în cadrul Programului Carpato - Dunărean prin inițiativa Ecoregionii Carpatice. Analiza își propune o prezentare a punctelor tari, slabe, oportunităților și amenințărilor care determină spațiul geografic și socio-uman al comunei Mănăstireni, prelucrat pe mai multe domenii, în vederea atragerii investitorilor și investițiilor în zonă.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Atragerea de întreprinzători va genera ocupare profesională, venituri crescute ale locuitorilor, o mai eficientă utilizare a resurselor locale, apariția resurselor financiare necesare demarării unor proiecte de reabilitare/extindere a infrastructurii fizice și sociale, de protecție a mediului, de dezvoltare turistică, pentru promovarea zonei, etc. [2]

1. AȘEZAREA GEOGRAFICĂ ȘI CADRUL NATURAL	
Puncte tari	<ul style="list-style-type: none"> - Potențial important de dezvoltare a turismului în zonă, datorită amplasării comunei în imediata apropiere a Munților Apuseni; - Apropierea de drumul european E60, și de rețeaua de transport feroviar; - Prezența în apropiere a unor poli de atracție urbană: Cluj-Napoca, Huedin, Oradea, cu impact pozitiv asupra schimburilor comunității locale cu exteriorul (mărfuri, educație, locuri de muncă, etc.)

Puncte slabe	<ul style="list-style-type: none"> - Relief în majoritate deluros, fără pretenții de spectacol pentru turiști; - Inexistența unor forme sinergice de promovare a zonei; - Acces dificil, în lipsa unei infrastructuri rutiere adecvate, în punctele cele mai pitorești ale comunei
Oportunități	<ul style="list-style-type: none"> - Programe ale autorităților județene și centrale destinate mediului rural; - Deschiderea instituțiilor publice din zonă la relații de parteneriat; - Retrocedarea terenurilor agricole și forestiere către foștii proprietari, proces care a relansat piața funciară în zonă
Amenințări	<ul style="list-style-type: none"> - Extinderea fenomenul de eroziune a solului cu posibile consecințe grave pe termen lung
2. POPULAȚIA ȘI RESURSELE UMANE	
Puncte tari	<ul style="list-style-type: none"> - Nivel relativ ridicat al gradului de calificare în anumite domenii; - Existența unor specialiști în domenii relativ variate de activitate; - Diversitatea etno-culturală, comună mixtă din punct de vedere etnic; - Ospitalitatea proverbială a locuitorilor; - Rata infracționalității extrem de redusă; - Încadrarea comunei în prevederile legale privind facilități acordate locuitorilor Munților Apuseni;
Puncte slabe	<ul style="list-style-type: none"> - Îmbătrânirea populației; - Inexistența unei infrastructuri sociale adecvate, de tip urban cu impact asupra migrației tinerilor spre orașul Huedin; - Adaptarea mai lentă a populației rurale mature și vârstnice la schimbările și provocările lumii actuale, în general, și la fenomenul mobilității reconversiei și profesionale, în special; - Migrarea persoanelor tinere spre mediul urban și străinătate, mai cu seamă a celor cu pregătire profesională înaltă; - Închiderea/restrângerea activității școlilor generale din satele aparținătoare, cu impact asupra scăderii gradului instrucției școlare în comună; - Nivelul relativ redus al pregătirii școlare și respectiv profesionale a majorității locuitorilor comunei; - Capacitatea financiară relativ scăzută a locuitorilor zonei.
Oportunități	<ul style="list-style-type: none"> - Posibilitatea accesării unor programe de finanțare guvernamentale pentru reconversie profesională, și crearea de noi locuri de muncă pentru șomeri; - Grad redus de ocupare profesională, deci potențial important al forței de muncă locale, la salarii competitive la nivel regional; - Existența unor spații și clădiri, în conservare, posibil a fi utilizate de către întreprinzători pentru demararea unor afaceri locale; - Grad relativ redus de inadaptare socială a locuitorilor comunei; - Implicarea autorităților locale în problemele comunității.
Amenințări	<ul style="list-style-type: none"> - Scăderea gradului de instruire școlară a populației tinere; - Scăderea numărului persoanelor calificate, prin ieșirea acestora din viața activă; - Estomparea tradițiilor locale, odată cu trecerea timpului; - Creșterea șomajului în rândul tinerilor absolvenți; - Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă.
3. INFRASTRUCTURA	
Puncte tari	<ul style="list-style-type: none"> - Distanța relativ redusă ce separă comuna de magistrala de cale ferată - Apropierea de drumul european E60, modernizat, atât pe relația Oradea–Budapesta, cât și pe relația Huedin - Cluj-Napoca; - Sisteme de distribuție a energiei electrice acoperind practic toate așezările comunei;

	<ul style="list-style-type: none"> - Arhitectură tradițională; - Modernizarea echipamentelor de telecomunicații și extinderea telefoniei fixe și mobile; - Amenajare hidrografică corespunzătoare; efecte reduse ale viiturilor și inundațiilor.
Puncte slabe	<ul style="list-style-type: none"> - Starea tehnică necorespunzătoare a rețelei rutiere (drumuri județene și comunale, în interiorul comunei); - Alimentarea cu apă în rețeaua publică este foarte limitată; - Rețeaua de canalizare este extrem de redusă; - Zonă fără acces la gaze naturale.
Oportunități	<ul style="list-style-type: none"> - Posibilitatea accesării unor programe de finanțare comunitare ale Uniunii Europene pentru sprijinirea dezvoltării infrastructurii în mediul rural; - Programe guvernamentale pentru încurajarea inițiativelor locale, în special în domeniul agricol, vegetal și zootehnic; - Programe județene de modernizare a infrastructurii rutiere
Amenințări	<ul style="list-style-type: none"> - Neutilizarea de către comună a resurselor financiare disponibile prin programe ale Uniunii Europene și alți donatori; - Interes redus al investitorilor pentru demararea de afaceri în comună, datorită infrastructurii fizice și sociale neadecvate, raportat la potențialul comunei.
4. ECONOMIA	
Puncte tari	<ul style="list-style-type: none"> - Vechi tradiții în prelucrarea unor resurse locale (lemn și împletituri și pânză și rafie, în special); - Tradiții locale în creșterea animalelor, în special a suinelor și ovinelor; - Modernizarea sectorului zootehnic; - Resurse naturale locale diverse și bine reprezentate, permițând crearea de întreprinderi locale bazate pe creșterea valorii adăugate a acestora; - Populația comunei are resurse financiare suficiente pentru a putea susține activități economice locale (practic aceasta poate conta ca și piață locală, în comparație cu situația din alte comune, și chiar orașul Huedin);
Puncte slabe	<ul style="list-style-type: none"> - Resurse financiare la nivel local insuficiente pentru sprijinirea și promovarea unor investiții; - Infrastructura necorespunzătoare, absența alimentării cu apă, și a canalizării în multe sate și catune, stare improprie a unor din drumurile comunale; - Degradarea spațiilor disponibile ce pot fi utilizate pentru a demara activități antreprenoriale în zonă; - Funcția predominantă economică este activitatea agricolă; - Echipamente și tehnologii învechite; - Parcelarea terenului – productivitate scăzută (suprafețele agricole nu pot fi întotdeauna lucrate mecanizat); - Scăderea producțiilor medii la aproape toate culturile.
Oportunități	<ul style="list-style-type: none"> - Reconvertirea unor capacități, în special agricole, spre arii de productivitate adaptate condițiilor locale; - Înființarea Parcului Natural Munții Apuseni; - Existența unor spații și terenuri disponibile pentru dezvoltări antreprenoriale; - Disponibilitatea unor resurse suplimentare, posibil a fi accesate prin utilizarea programelor de finanțare ale Uniunii Europene; - Prezența în zonă, activitatea și deschiderea de parteneriate a unor organizații neguvernamentale care au capacitatea să atragă fonduri extrabugetare - Colaborarea zonală în cadrul Microregiunii Huedin; disponibilitate în accesarea resurselor comunelor vecine, și încheierea de parteneriate locale în cadrul Microregiunii Huedin; dezvoltarea de relații de parteneriat

	economic și administrativ cu unități teritoriale (similare sau asemănătoare) din țară și străinătate.
Amenințări	<ul style="list-style-type: none"> - Lipsa de receptivitate și flexibilitate a populației locale la cerințele pieței care determină decalaje economice mari, greu de recuperat; - Izolarea comunei din punct de vedere al accesului la infrastructură care conduce la depopularea zonei și la declin economic, - Reducerea ponderii populației active; creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă.
5. Turism	
Puncte tari	<ul style="list-style-type: none"> - Potențial turistic deosebit datorită păstrării patrimoniului cultural tradițional, - Potențial turistic peisagistic datorită apropierii de zona Munților Apuseni; așezarea geografică propice dezvoltării serviciilor, în special a celor turistice.
Puncte slabe	<ul style="list-style-type: none"> - Resurse financiare insuficiente, investiții autohtone și străine reduse; - Pregătire profesională de slabă calitate în domeniul serviciilor turistice.
Oportunități	<ul style="list-style-type: none"> - Introducerea la scară semnificativă a agroturismului prin înființarea de ferme și gospodării autorizate pentru practicarea agroturismului; - Punerea în valoare a bogatului patrimoniu cultural și istoric al comunei; - Disponibilitatea unor resurse suplimentare, posibil a fi accesate prin utilizarea programelor de finanțare ale Uniunii Europene; - Prezența în zonă, activitatea și deschiderea la încheierea de parteneriate a unor organizații neguvernamentale care au capacitatea să atragă fonduri extrabugetare; - Colaborarea zonală în cadrul Microregiunii Huedin; disponibilitate în accesarea resurselor comunelor vecine, și încheierea de parteneriate locale în cadrul Microregiunii Huedin.
Amenințări	<ul style="list-style-type: none"> - Lipsa unui program județean și regional de dezvoltare a turismului rural, și implicit nealocarea de fonduri, decât în mică măsură și sistodic pentru infrastructura locală de acces.
6. MEDIUL ÎNCONJURĂTOR	
Puncte tari	<ul style="list-style-type: none"> - Aplicarea în fază incipientă a unui sistem integrat de colectare a deșeurilor; - Eforturi ale autorităților locale de aplicare riguroasă a legislației privind protecția mediului.
Puncte slabe	<ul style="list-style-type: none"> - Neefectuarea de lucrări de stabilizare în zonele ce prezintă pericole de alunecări de teren; - Colectarea neselectată a deșeurilor, în vederea reciclării, refolosirii, recuperării sau valorificării lor; - Prezența pe cursurile râurilor a deșeurilor menajere; - Nu există o rampă ecologică în apropiere care să deservească și comuna; - Educația ecologică este superficială.
Oportunități	<ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea programelor UE destinate reabilitării condițiilor de mediu din mediul rural; - Înființarea Parcului Natural Munții Apuseni; - Extinderea colaborării și implicarea organizațiilor neguvernamentale și a școlilor în programe comune de educație ecologică.
Amenințări	<ul style="list-style-type: none"> - Extinderea eroziunii solului cu consecințe grave pe termen lung dacă nu se intervine la timp; - Prezența mentalității de indiferență față de protecția mediului (mai ales la nivelul populației adulte).

Trebuie să se aibă în vedere următoarele priorități:

- Creșterea vizibilității comunei Mănăstireni în țară și în lume, în scopul dezvoltării turismului, atragerii turiștilor, investițiilor și investitorilor, și a facilitării finanțării programelor locale de dezvoltare, în domeniile turism, infrastructură, social, economic, etc.;
- Formare profesională în domeniul turismului rural, pentru cât mai mulți locuitori ai satelor comunei Mănăstireni;
- Salvarea/revigorarea tradițiilor locale, dansuri, port, meșteșuguri, cu efecte asupra ocupării profesionale;
- Stoparea degradării mediului ambiant datorită activităților economice și deșeurilor solide casnice nedegradabile;
- Exploatarea produselor și resurselor locale în vederea dezvoltării unei economii locale ce creează ocupare profesională. [2]

CONCLUZII

Valorificarea resurselor naturale, culturale și sociale ale spațiului rural făcută cu participarea populației locale, în cadrul unor programe bine întocmite și desfășurate pe bază de activități integrate și durabile, cu folosirea de produse autohtone și servicii de calitate contribuie la activizarea vieții satelor, la protejarea și continuitatea tradițiilor, la perenitatea patrimoniului natural și la o mai mare solidaritate între oameni.

BIBLIOGRAFIE

1. *** www.viaexpert.ro/ct/revista/articole_pdf/nr3/mkcdurabil.pdf
2. *** www.greenagenda.org/cet/strategii/manastireni.pdf